

Замість вступу **або Формула суспільства:** $\sqrt{9 + 9 + 9^2 + 7}$

Давно хотів розповісти про це, радився з колегами, виношував матеріал, та й зараз ще маю деякі сумніви. Бо певна частина читачів, прочитавши це, спантеличить. І не тому, що для цього є підстави, а тому, що суспільство наше представлене також, значною мірою, особами недосконалими.

Саме для того, щоб нині, коли Нація перебуває у підлітковому віці (ображатися вже вміє, а усвідомити свою відповідальність за слово і дію — ще ні), допомогти нам критично подивитися на себе збоку, ризикую подати цю інформацію для роздумів.

На грані статистики

Нумерологія, як певний спосіб евристичного пізнання світу, на межі наших знань-незнань, намагається знайти пояснення явищам і тенденціям у суспільстві, знайти відповіді на запитання, які постають на індивідуальному рівні життя людини. І хоча впродовж кількох тисяч років не вдалося знайти переконливих (а головне — точних) пояснень і відповідей на поставлені запитання, нагромадилася певна статистика, яку не можна проігнорувати.

Ну от, наприклад, впродовж усієї історії людства на кожну сотню народжених дівчаток народжується, в середньому, 106 хлопчиків. Чому і як це виходить, хто і яким чином регулює і утримує цю пропорцію, залишається невідомим. Проте відомо, що невеличкі відхилення (± 5 хлопчиків) від середньої пропорції народжуваності можуть попереджувати про настання періоду війн, агресій, неспокою, або навпаки — стабільних періодів мирного розвитку культури, науки, господарства.

У натуральному ряду чисел від 0 до 9 кожна позиція завжди викликала у людей певні асоціації, образи, відчуття, навіть спомини, і не тільки зі шкільних років, коли «двійка» асоціювалася із татовим паском або маминими слізьми. І досі, на рівні традиційних уявлень, з уст в уста передається симпатія до цифри 7, з якою пов'язують такі поняття, як неповторність, незалежність, суверенність, навіть аристократичність і шляхетність. І справді: «сімка» — за зовнішньою формою — є оригінальнішою від інших цифр, а за змістом — найбільше просте число, бо ділиться тільки саме на себе.

«Сімка» має певне відношення до світових констант. Наприклад, в 11-річному циклі змін сонячної активності тривалість його першої фази — від максимуму до мінімуму — становить якраз 7 років. І саме ці сім років визначають суттєвість геліогеографічних змін на Землі. І те, що саме зараз, у листопаді 2002 року, на нашій планеті «прокинулися» і активно діють три відомих вулкани (і що показово — Етна в Європі), є логічним проявом вказаних змін.

До «сімки» належать люди з яскраво вираженою індивідуальністю. Але не тільки. Бо переважна більшість власників автомобілів під час оформлення номерного знаку прагне випросити в автоінспекції номер із «сімкою».

Малих цифр не любляють. Краще вже порожній 0 — невизначеність, таємниця, вільне місце і час очікування на краще.

Побоюються парних цифр, які діляться, а отже несуть у собі певну подвійність, нестійкість, тимчасовість, непевність. Винятком може бути для деяких хіба що «вісімка», тобто «двійка» у кубі (третього ступеня), а отже цифра, що репрезентує просторову (тривимірну) досконалість і, водночас, є абсолютно симетричною.

Верхньою межею будь-якого виміру є «дев'ятка» — найбільше число в ряду, що відображає межу можливого, стелю людських уявлень, прагнень, досягнень. Не випадково верхній рівень чистоти металів означають числом 999,9, а середня межа тривалості людського життя не може перевищити 99 років.

«Дев'ятка» — число суспільно значиме. Якщо «сімка» зазвичай визначає оптимум переважно індивідуальних симпатій, котрі буває важко пояснити з позицій здорового глузду, то «дев'ятка» не потребує особливих рекомендацій чи аргументацій — вона остання, кінець; далі в ряду стоять лише комбінації цифр. Тому «дев'ятка» несе в собі можливість відображати «вхідні» елементи — наприклад, «трійку», квадратом якої вона є, або множину $7 + 2$.

Вперта арифметика

Газета — не науковий збірник, а отже читачі пробачать мені брак посилань на академічні публікації і відсутність цитат шанованих дослідників. Фактом є, що скільки б не вкладали грошей в освіту і підготовку нового покоління інтелектуалів, ерудитів, аристократів розуму, але все одно у будь-якій країні, за будь-яких умов, незалежно від стану і досконалості суспільства, його частка, котру можна назвати інтелектуальною елітою, не перевищує, в середньому, 12%. Чи у Великій Британії, чи у Китаї.

Звичайно, нам більше болять Україна. Отож уточнимо спочатку загальну структуру нашого **незрілого** суспільства, формулу якого винесено у заголовок цього матеріалу на основі «дев'ятки».

Перша група — $\sqrt{9} = 3\%$ — це люди розумні і моральні (РМ).

Друга група — 9% — розумні, але мають проблеми з совістю, тобто не дуже моральні з суспільної точки зору (РН).

Третя група — $9^2 = 81\%$ — це досить непевна, частіше непередбачувана у своїх вчинках сукупність людей, для котрих характерною є деяка недосконалість свідомості — розуму і совісті (НН), і котрі своєю поведінкою (особливо в умовах силового тиску на них) більше нагадують драглисту масу. Кожен член цієї сукупності ладен шукати причин своїх невдач не в собі, а поза собою, завжди легко і непомітно для себе перескакує з одних (здавалося б, залізобетонних) переконань на інші, або з упертістю, вартою ліпшого застосування, тримається звичних стереотипів, які давно втратили будь-який сенс.

Отже: $3\% + 9\% + 81\% = 93\%$. Залишається ще врахувати групу тих нещасних, яких нам Бог дав для розвитку нашої любові до ближнього, для усвідомлення нашого обов'язку щодо знедолених — незрячих, інвалідів, безнадійно хворих, юродивих тощо — їх у кожному суспільстві приблизно 7%. Якраз ота «сімка», котру ми так любимо. Отож і любимо та піклуймося про цю (не ту, а цю, що перед очима) частину, про кожного з яких сказав Ісус Христос: «Ані він не согрівив, ані його батьки, але така є воля Божа». Оці 7% нам дано, щоб ми вчилися жити і цінувати життя без глупот, щоб вчилися співчувати, любити і прощати. Вони нагадують нам про високий сенс, розкривають глибокий зміст Нагірної проповіді Сина Божого.

Чому написав: **незрілого** суспільства? Бо за кожною його складовою ми бачимо конкретних осіб, конкретні явища і події. Посади, наукові ступені, зірочки на грудях і погонах — тут ні до чого. Головне — що ти здатен (і чи здатен) зробити для інших.

РМ — це віддані своїй службі на благо спільноти: Андрії Сахарови, В'ячеслави Чорноволи, Степани Бандери, Пилипи Орлики. Вони відкриті, правдиві й безхитрісні, готові до самопожертви, мислячі, передбачувані і передбачуючі, вони цінують час і життя, розуміють його сенс і швидкоплинність, не йдуть на компроміс із совістю. Для них краще вмерти, ніж зрадити, вони зважують кожне слово і віддають себе дії. Через це серед них мало політиків (у традиційно негативному, сучасному розумінні цього

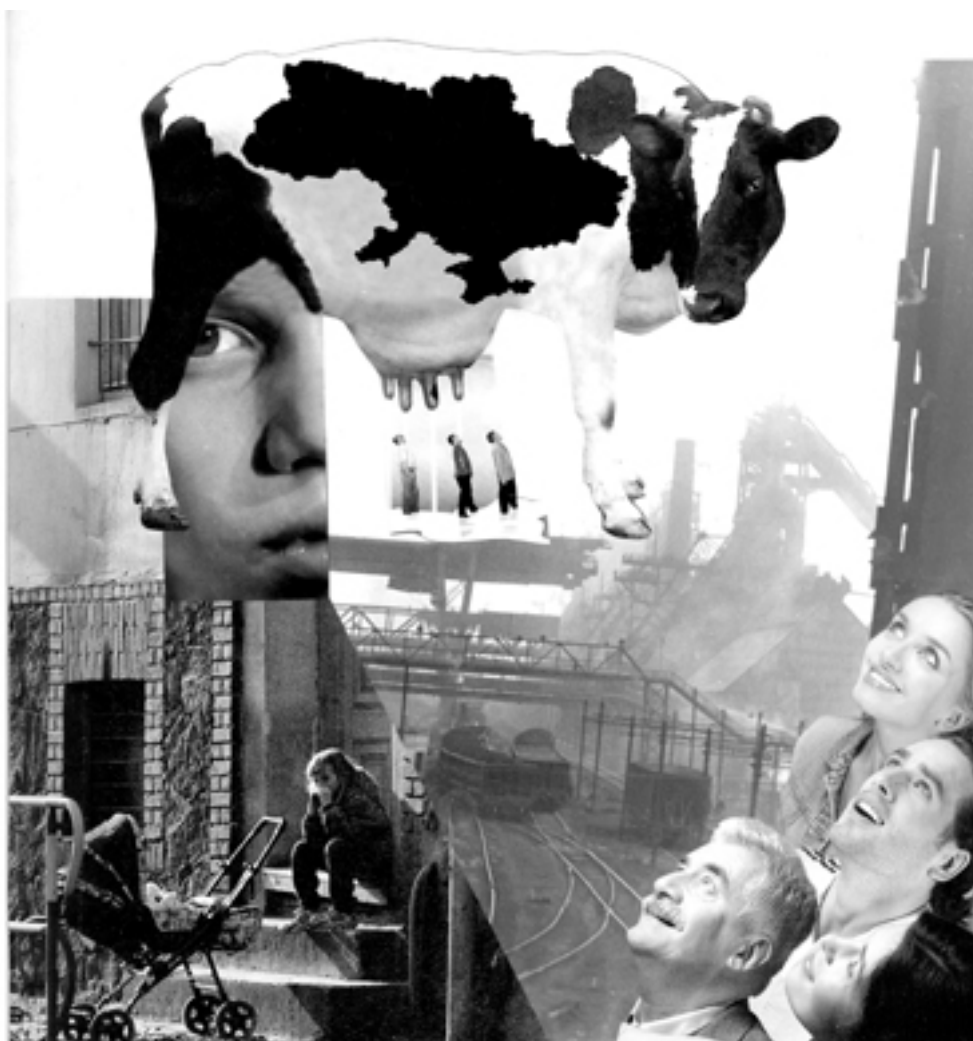
поняття), бо хоч вони ніколи не відмовляються очолити суспільний рух, проте, якщо виникає протистояння, ніколи не переступають межу порядності.

РН — це, переважно, політики, фінансисти, розпорядники, адміністратори, чиновники, командувачі, полководці й «пахани». Значна частина з них — веселі трієчники у школі, яким важливіше було випрацювати свій характер, ніж піклуватися про високі оцінки в атестаті. Тим більше, що значна їх кількість походить з добре влаштованих родин, а отже звикла до комфорту і достатку. Вони не мріють бути музикантами чи шахтарями, у їх середовищі ціниться тверезий розрахунок, мірилом якого виступають гроші, а досягненням — розмір прибутку і рівень посади, їх девіз: «Мета виправдовує засоби!» Тому й шахраїв серед них не бракує.

Сірома як сіра маса

Уявіть собі, що раптом, цілком несподівано, Вам довелося очолити газету. Отже, «повісили» на Вас колектив людей, за кожним з яких — сім'я, необхідність жити, платити, отримувати зарплату. А ще ж треба купити папір, заплатити за друк, комунальні послуги... От і думаєте: де взяти гроші? Щоб газета себе окупала, тираж має бути не менше 20000 примірників, а якщо немає надходжень від реклами, то 40000 примірників щонайменше. Отже, треба, щоб покупців газети було якомога більше.

А що треба робити, щоб газета була цікавою для великої читаючої **маси**? Треба друкувати те, що велика читаюча **маса** сприймає більш легко, без зайвого напруження розуму і не чіпаючи гострі питання, які турбують совість.

Якщо серйозно писати про серйозні і відповідальні речі, то газету купуватимуть лише читачі з отих 3% і газета (колектив) «вилетить у трубу». Не дуже слід сподіватися й на тих з 9%, котрі мають гроші і свої власні газети. Як не крути, а мусиш розраховувати на згадуваних 81%, якщо хочеш конкурувати на газетному ринку з тими, хто вже давно пройшов дорогою подібних роздумів. А це означає, що газета, її зміст має бути розрахований на НН, на тих, кого називають безликим словом *електорат*. Саме на них розрахована дивовижна за своєю глупотою телевізійна реклама.

подавай їм «цікавинки» з життя керівного бомонду і пікантні подробиці про кіно-та шоу-зірок, щотижневий (як не щоденний) гороскоп, який звільняє від особистої відповідальності й цим заспокоює у поточному житті («такий розклад зірок!»), солодку історію про дивовижну кар'єру сучасної «попелюшки», яка з секс-рабині вийшла заміж за мільонера; анекдоти — обов'язково, так само, як і сумнівні імпровізації навколо статевого питання (Фрейда нині поважають мало не з дитсадочка). До букету публікацій розрахованих на 81% можна додати розлогу аналітичну статтю про переваги ліберальної демократії в умовах космополітизації світу та розвідку про наші глибокі історичні корені колись, замовчуючи факти реального поглинання України Росією нині. На цих 81% розраховані сучасні PR-технології в їх найгіршому варіанті застосування.

Розумію тих, хто вже обурився. Але думаю зараз також про тих, хто, не знаючи складової формули 9^2 , ще з царських, а потім більшовицьких часів вважав і вважає, що «народ — це юрба!», що «із человеческого матеріала можно вылепить всё что угодно»; про тих, хто був певний того, що саме перелякані 81% сприймуть і переживуть (хоча й по-різному) голодомор і ГУЛАГ, до якого найгірші представники 9 запроторюватимуть найкращих представників з $\sqrt{9}$ і 9, тоді як $9^2 = 81\%$ мовчатимуть. І привчатимуться ще більше боятися і терпіти приниження, втрачаючи гідність.

Після утворення ССРСР у 1924 році вже не було жодного серйозного виступу **маси** проти влади, тоді як державний терор Москви нарощувався «чистками». Так що нині в Україні практично ніхто не обурюється московськими «зачистками» в Чеченії і з цього приводу (з приводу бандитської ліквідації цілого народу, який ще знаходить в собі сили партизанити) у нашій українській столиці не було жодного протестного виступу. Навіть коли російський спецназ отруїв українців під час операції визволення заручників, мовчали не тільки НН, а й деякі РМ.

Мало хто з 81% всерйоз обурився відверто антиукраїнською **кучмономікою**, тобто **системою криміналізованої влади**, яку спостерігаємо впродовж 10 років з цікавістю болільників на стадіоні і яка вже й фіговим листочком демократії не прикривається. Всі відозви опозиції затухають серед НН, як штормові хвилі на болоті...

Не поспішаймо ображатися. Подумаймо. Адже структура і пропорції $\sqrt{9} + 9 + 9^2 + 7$ залишаються стабільними у будь-якому суспільстві, за будь-якого рівня його досконалості.

Але от саме **рівень досконалості суспільства** залежить від того, наскільки всі його члени (а особливо ці 81%), незалежно від освіти, посад і приватних уподобань несуть в собі **гідність Нації**. Дуже залежить від того, наскільки громадяни здатні і готові **собою** захистити **ПРАВДУ**, а отже, піднятися над собою, над своїм страхом і недосконалістю. Шануймося!

«Слово Просвіти», ч. 47, 22–28 листопада 2002 р.

Щодо скорумпованості

Слово **корупція** походить від лат. *corrumpere* — зіпсувати морально, розшарпати совість, деморалізувати, спокусити підкупом.

Світ постійно вдосконалюється. Вдосконалюється все, а отже вдосконалюється й корупція з її корупціонерами, котрі щоразу винаходять не лише досконаліші форми і методи своєї злочинної діяльності, а й методи приховування цієї діяльності, її політико-ідеологічного прикриття і пропагандистського супроводження.

Виданий ще за сталінських часів *Словарь иностранных слов (Москва, 1955)* пояснює **корупцію** як певну властивість: «в капиталистических странах — подкупность и продажность общественных и политических деятелей, а также государственных чиновников и должностных лиц».

А вже для наступного покоління *Советский энциклопедический словарь (Москва, 1987)* пояснює **корупцію** як певну системну тривалість: «процесс, связанный с прямым использованием должностным лицом прав, связанных с его должностью, в целях личного обогащения».

Як бачимо, потрібно було лише тридцять років, щоб навіть на рівні наукового визначення **корупція** набула всіх ознак системи: дійових осіб, їх взаємовідносин, потреб і функцій, мотивацій та чіткої мети, ув'язаних в **процес**. З'явилася навіть досить двозначна юридична алузія — «прав».

Через якихось п'ять років, уже в незалежній Україні, не окремі «ліца», а сотні тисяч подібних «ліц» на чолі з керівництвом держави, із більшовицькою переконаністю почали будувати новітні корупційні схеми «в целях личного обогащения» за рахунок десятків мільйонів співгромадян.

А ще через п'ять наступних років корумповані держслужбовці довели ці схеми руйнування українського господарства «в целях личного обогащения» до високого рівня аферної досконалості в усіх сферах життя нашої незалежної Батьківщини.

Батьківщини, яку багато хто з них досі не вважає ані за Батьківщину, ані за незалежну.

Ще кілька років тому дехто з нас обурювався, коли чув (як приклад для наслідування українцями) чергове нагадування про Мойсея, котрий сорок років водив свій народ пустелею, вичікуючи, допоки не вимре покоління рабів, які в єгипетській неволі мали гарантований хліб і відповідну (рабську, але заздалегідь усталену, звичну для рабів у кількох поколіннях) організацію життя. Водив і навчав їх не лише вірі в Бога, а й засадам демократичної самоорганізації життя незалежної нації.

Ми обурювалися, бо вважали, що нам не доведеться сорок років ходити по пустелі. Адже в українському суспільстві є достатньо (так ми вважали) здорових сил, які здатні зрозуміти і підтримати — такі, здавалося б, очевидні своєю ефективністю — ідеї і моделі прогресивного розвитку Української Нації.

Проте дуже скоро виявилось, що цих сил далеко не достатньо. Не достатньо навіть після Помаранчевої революції й після святкування 60-річчя закінчення так званої Великої отечественной війни. Війни, яка для багатьох свідомих українців була (і продовжується!) чи не найбільшою національною трагедією серед усіх народів Європи.

Мало того, що в цій трагедії, в якій героям-упівцям довелося боронити Українську Землю проти гітлерівських і проти сталінських окупантів, страждати від сталінських катів із НКВД та від гітлерівських катів із гестапо, так на додаток до цього горя, після самовідданої боротьби за незалежність і після всіх принижень та поневірянь, її героїв було оголошено злочинцями.

Тоді, у тому змаганні (німецьких фашистів-гітлерівців — з одного боку і проросійських комуністів-сталінців — з другого) за «кращу» реалізацію своєї невгамовної жорстокості під час знущань і тортур, найбільшого «успіху» досягли якраз ті, хто й посьогодні вважає бійців ОУН–УПА ворогами, а себе — героями. Ще й нині, замість почуття пошани і гордості, слово бандерівець викликає відразу і обурення у багатьох громадян на Сході України.

З огляду на відомі факти геноциду українського народу, нерішучість нинішньої української влади, яка продовжує із побоюванням оглядатися на Москву, можливо вже має генетичне підґрунтя...

У суспільстві, де лицемірне, облудне ставлення до правди не є винятком, добре себе почувають корупціонери. І, вочевидь, вони ще довгий час почуватимуться доволі комфортно, аж поки народ не зробить відповідні висновки для себе і не поєднається на правді.

Власне для того, щоб народ наш український швидше дійшов правильних висновків, варто звернути увагу на деякі факти новітньої історії України. Звернути увагу на факти й критично подивитися на себе самих; на нас, котрі жили і, напевно, про щось розмірковували у час цих фактів, якось на них реагували. Хто, як?

Бо **корупція** — ця хвороба влади — бурхливо розвивається лише в тому суспільстві, члени якого сприяють (свідомо чи несвідомо) виникненню цієї хвороби. Величезні масштаби корупції в Україні — хвороби, що охопила практично всі державні органи та інституції — свідчать про те, що бацилу корупції (тобто готовність зрадити правду) досі носить в собі значна частина нашого нинішнього покоління.

І все таки хотілося б, щоб не прийшлося ходити ще 25 років «по пустелі», щоб не прийшлося втрачати часу та марнувати дивовижні можливості щасливої організації життя в нашій багатющій Україні.

Саме з такою мрією і метою підготовлено цю книгу. Книгу, в якій наведено лише деякі, окремі, далеко не повні факти корупції та механізми її здійснення, підтверджені як документально, так і подальшими реальними подіями та їх наслідками.

Визначення **кучмономіка** — як особливий український (а можливо краще було б сказати — антиукраїнський) варіант посткомуністичної корупції — вперше впроваджено автором у сучасну лексику української мови у кількох статтях з економічної тематики, опублікованих в газеті «Вечірній Київ» у вже далекому 1994 році.

Впродовж десятка років автор постійно, послідовно, на численних прикладах, явищах і тенденціях української дійсності розкривав у своїх публікаціях прояви і системну суть кучмономіки.

Здавалося б, після Помаранчевої революції вже навіть згадка про кучмономіку не має жодного сенсу; адже все це — в минулому. Здавалося б...

Проте, якщо по правді, наразі мало що змінилося в Україні. В усякому разі, продовжують існувати й активно функціонувати апологети, жерці та прибічники цього антиукраїнського варіанту посткомуністичної корупції, котрим косткою в горлі стоїть наша незалежність. Тим більше, що багато хто з них має промосковську шовіністично-імперіалістичну орієнтацію. В їх плани зовсім не входить успішний національний, демократичний, економічний, соціальний і культурний розвиток України і Українців.

Для старшокласників Німеччини обов'язковим є відвідання табору смерті в Освенцимі. Це добра наука і профілактика проти повернення фашизму.

Ми також повинні зробити собі добру науку з історії наших помилок. Адже **кучмономіка**, як певна системна тривалість, на наших очах уже забрала майже третину життя цілого покоління Українців.

Не можна забувати наш сумний досвід зокрема й тому, що вдосконалюється все, а отже вдосконалюється й корупція з її корупціонерами, котрі щоразу винаходять не лише досконаліші форми і методи своєї злочинної діяльності, а й методи приховування цієї діяльності, її політико-ідеологічного прикриття і пропагандистського супроводження.

Слід також враховувати, що нове покоління українських громадян, яке ввійшло в ринок і вже починає надто однобічно сприймати можливості ліберальної демократії (переважно з боку можливостей не обмежувати себе надто докорами сумління, коли є

можливість отримати гроші), не має необхідного імунітету до *corruptere*, а отже схильне до того, щоб зіпсуватися морально, розшарпати свою совість, деморалізуватися, спокуситися підкупом.

Отож і з цих міркувань також варто вчитися на позитивному досвіді попередників, аби не прийшлося нагромаджувати сумний досвід помилок власних.

Автор висловлює щире подяку колективам ЗАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ», АТВТ «Славутич», Васильківського заводу «Електрообутприлад», АКБ «Градобанк», ПСП «Лісовичі», фірми «КЛІО-інтер», підприємств «ЦВІТ» і «ЦЕМЕКС», ЗАТ «Київгума», об'єднання «Медапаратура» та багатьом іншим, згаданим у цій книзі.

Із особливою вдячністю шанобливо схиляю голову перед видатними, хоч і не для всіх помітними, героями сучасності, котрі в умовах кучмономіки, не шкодуючи своїх сил, здоров'я і життя, мужньо боролися за правду і людську гідність — назву їх поіменно: **Людмила Безпалько, Валентина Кантур, Юлія Тимошенко, Віктор Марущак, Віктор Жердицький, Олексій Кривша, Микола Кравець, Тетяна Кисільова, Тетяна Куц, Віктор Сахненко, Юрій Латко, Євген Сова, Олег Соскін, Віталій Карпенко, Любов Голота, Павло Мовчан** та багато інших їх колег.

Саме їм, самовідданим патріотам України завдячую вихід у світ цієї книги.